

PAGINI LIBERE

BROȘURĂ DE PREZENTARE

nr. 1, aprilie 2018

"(...) Împart cărți cu și fără parale. Nu numai acela care dispune, dar mai vărtos cel ce n-are nevoie să se împărtășească din harul gândirii înviorătoare."

- Panait Mușoiu

Ilustrația de pe copertă aparține artistului anarhist Clifford Harper (n. 13 iulie 1949).

Ilustrația inițială este colorată, pentru cazul de față a fost transpusă în alb-negru.

MEMORIALISTICA LUI ZAMFIR ARBURE

Memoriile lui Zamfir C. Arbure (Arbore) reprezintă poate una dintre cele mai bune radiografii ale mișcării revoluționare anarhiste Europene de la mijlocul până la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Activitatea sa anarhistă alături de personalități cunoscute ale mișcării ca Bakunin, Malatesta sau Reclus, desfășurată în țări precum Rusia țaristă, Elveția sau România, va alimenta, cu povești fascinante și aventuri fabuloase, redată cu talent, volumele de memorii pe care ulterior le va publica odată stabilit în România.

Gândurile sale, valoroase atât pentru un istoric, cât și pentru cititorul de rând, ne aduc în fața ochilor evenimente și povestiri spectaculoase ale secolului al XIX-lea, în care personaje principale erau nesupușii, revoltații vremii, cei care militau direct pentru îmbunătățirea economică, socială și politică a maselor, fie ei țărani sau muncitori.

Viața lui Zamfir C. Arbure, poziția socială din care acesta pornește și în care ajunge la finalul vieții, îi oferă autorului posibilitatea de a-i prezenta cititorului aspectele negative ale unor societăți care nu tolerau în nici un fel ideile radicale, ideile care doreau să schimbe cu totul modul de viață al claselor conducătoare.

Broșura pe care o răsfoiți este prima „ispravă” a unui nou colectiv (editorial): „Pagini Libere”. Cei care vor dori să afle mai multe despre noi, despre ideile și practicile care ne inspiră, vor găsi câteva rânduri chiar în primele pagini. Cum însă ne place să vorbim (și să scriem) mai degrabă și mai mult despre ceea ce facem sau dorim să facem, restul prezentărilor și textelor sunt dedicate viitoarelor apariții și diferitelor proiecte la care deja (cu drag) muncim.

Aceasta este, prin urmare, o broșură de informare. Sperăm să fie prima dintr-un lung șir de publicații. În format de broșură, revistă, zine sau carte, cu scop informativ, educativ sau doar din plăcere, color sau alb-negru, cu ilustrații sau fără, cu coperti tari sau nu, urmează să aflăm și noi. Sperăm să o facem însă alături de cât mai mulți prieteni.

CUPRINS

2-3

Manifestul editurii

4-9

Arimia sau Țara Buneiînțelegeri

9

Apel la colaborare

10-11

Diverse

12-13

Broșuri în curs de apariție

14-16

Cărți în curs de apariție

pagini-libere.ro

✉ editurapaginilibere@protonmail.com

📘 facebook.com/editurapaginilibere

MANIFEST

DESPRE GRUP - CINE SUNTEM NOI

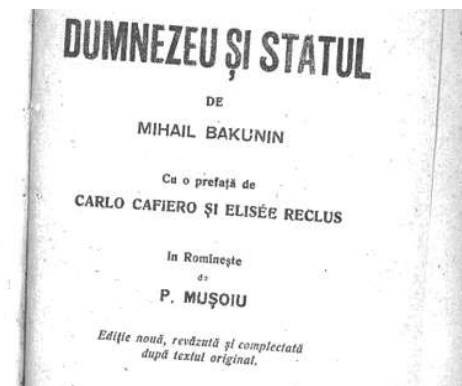
PAGINI LIBERE este o editură anarhistă.

Suntem un colectiv descentralizat, autonom și organizat non-ierarhic. Scopul nostru este acela de a oferi publicații (cărți, broșuri, fanzine etc.) în limba română și, uneori, în alte limbi, în ideea de a populariza și inspira viziuni și practici alternative la sistemul actual, capitalist și autoritar. Vom încerca să acoperim în acest sens o varietate cât mai largă de tematici și abordări: de la cărți politice, ideologice sau de istorie și până la proză, poezie sau eseu.

PRINCIPII DE ORGANIZARE

PAGINI LIBERE nu este un grup închis, ci unul deschis oricui ar dori să se implice, să susțină și să contribuie la munca noastră editorială. Ne ghidează principiile ajutorului reciproc și colaborării dar și dorința de ne a ne bucura de ceea ce facem. Nu suntem organizați ierarhic și nu ne conducem activitatea după ideea profitului.

Respingem atitudinile autoritare și discriminatorii, punem preț pe autonomia individuală și de grup, pe auto-organizare, pe auto-gestiune și inițiativă, iar dezbaterea și consensul fac parte din practicile noastre obișnuite de luare a deciziilor.

DUMNEZEU ȘI STATUL

Mihail Bakunin

În perioada în care a fost scrisă această lucrare, puterea statului (gestionată în mod autoritar) era justificată în general prin argumentul descendenței divine. Plecând din acest punct, Bakunin încearcă și reușește în acest text să deconstruiască ideile de divinitate și stat, dar și relația dintre acestea. Într-un timp, lucrurile aparent s-au schimbat. Statul își justifică existența și autoritatea într-un mod mai rafinat, prin minciuna susținerii populare. Încă din prefața lucrării, semnată de Elisee Reclus și Carlo Cafiero, sunt atacate și demontate fascinația și apropierea pe care unele persoane le au pentru stat și pentru reformarea lui:

„N-am putea oare, mai dinainte, să prevedem, din potrivă, și la noii stăpâni, aceleași nebunii și aceleași crime ca și la stăpânii de odinioară, ca și la cei din ziua de azi?”

Cu alte cuvinte, deși ideea pe care se fundamentează statul s-a schimbat, lucrarea lui Bakunin este încă de actualitate pentru că, deși statul este într-o continuă schimbare și înnoire, în spatele său se găsește același principiu bolnăvicios de a-i supune și conduce pe ceilalți.

Trei elemente sau, dacă vreți, trei principii fundamentale alcătuiesc condițiile de bază ale oricărei dezvoltări umane atât colective cât și individuale-n istorie: 1, animalitatea omească; 2, cugetarea; 3, revolta. Celei dintâi îi corespunde economia socială și economia privată. Celei de-a doua, știința. Celei de-a treia, libertatea.

CĂRTI în curs de apariție

POVEȘTILE LUI NEAGU-NEGULESCU

Lucrările literare ale lui Iuliu Neagu Negulescu au rămas pentru aproape un secol uitate, chiar și de către oamenii care se mândresc a fi urmași ai stângii autohtone. Probabil opera cea mai cunoscută a autorului rămâne Arimania, însă aceasta nu este decât o mică parte din totalul scrierilor sale publicate de-a lungul unei vieți de militant socialist-anarhist. Sigur, putem spune că este opera sa de bază, viziunea sa asupra cum ar putea arăta o societate a bunei înțelegeri, însă grosul scrierilor sale îl reprezintă poveștile adunate și puse pe hârtie de-a lungul vieții, povești care descriu existența celor obidiți, a celor care sufereau cel mai mult sub pumnul opresiv al statului, cu toate instituțiile sale, sub apăsarea bisericii și sub exploatarea marilor deținători de capital.

Vocile și poveștile țăranilor, muncitorilor, precarilor, vagabonzilor, răzvrătiților, tuturor acestor categorii sociale, în mod normal ignorate sau romanțate de alți scriitori români, sunt înregistrate și redactate de Neagu-Negulescu într-o serie de reportaje și povestiri pe care autorul le-a cules în timp și pe care le-a publicat în diverse reviste anarhiste la care colabora, sau în volume separate.

Volumul *Povești de indignat adulții* își propune să facă efortul de a centraliza aceste zeci de povești și povestiri scurte, pentru a reda și completa imaginea acestor grupuri ignorate, dar și pentru a propune un exercițiu de reinterpretație a felului în care privim și gândim, din punct de vedere istoric și nu numai, realitatea societății românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

DIRECȚII EDITORIALE

În ceea ce facem nu pornim de la ideea că trebuie să fim 100% de acord cu mesajele materialelor publicate și distribuite. Considerăm că nicio perspectivă nu este perfectă astfel încât să nu poată fi supusă criticii și dezbaterii. Vom încerca, de asemenea, să rezistăm tentației de a ne limita și de a crea definiții rigide referitor la ceea ce vom alege să publicăm, încurajând în același timp colaborarea și participarea creativă a celor care vor dori să ni se alăture. Principala condiție este ca textele propuse să nu instige la ură sau discriminare, deci să nu promoveze idei autoritare sau opresive, indiferent de sursa, natura sau baza ideologică a acestora.

COLECTIVUL PAGINI LIBERE va încerca într-o primă fază să repună și să păstreze în circulație texte fundamentale ale literaturii anarhiste clasice și contemporane, care fie nu au fost niciodată publicate la noi, fie au apărut, dar azi nu mai sunt decât într-o mică măsură cunoscute. Una dintre principalele misiuni pe care ni le-am asumat este aceea de a redescoperi, reapropria și ree-

dita traduceri sau texte originale ale anarhiștilor români, apărute înaintea instalării dictaturii Partidului Comunist. Vom încerca, de asemenea, să popularizăm și să documentăm cât mai amplu și nuanțat dezbaterile de idei și practicile libertare actuale.

Dintre direcțiile editoriale pe care am dori să le urmăm putem menționa, prin urmare: recuperarea istoriei anarhiste autohtone, literatura anarhistă modernă, literatura anarhistă clasică, beletristică, materiale DIY.

DESPRE COPYRIGHT

Tradiția libertară a fost întotdeauna una în care pamfletele, tipăriturile clandestine și materialele tipărite rapid și pe ascuns au circulat liber, neîngrădit. Continuând această tradiție, materialele publicate de către EDITURA PAGINI LIBERE pot fi folosite, adaptate sau modificate de către oricine dorește acest lucru, însă nu cu un scop comercial. Cerem, pe cât posibil, persoanelor care folosesc materialele publicate de noi sau părți din acestea să specifice, într-o formă neintruzivă, sursa de unde au preluat materialele respective.

ARIMANIA sau ȚARA BUNEÎNȚELEGERI

"Arimanii nu numai că nu-și socotesc stingherită libertatea prin faptul că-n toate mișcărilor lor caută să țină socoteală de ființa celuiilalt, dar, dimpotrivă, fiecare-și vede întregindu-i-se libertatea lui prin libertatea celuiilalt."

Scrierile utopice nu s-au bucurat niciodată la noi de prea multă atenție sau simpatie. Atâtea câte sunt în literatura română — și nu sunt foarte multe — utopiile nu par să fi avut vreodată alt loc în cabinetul de curiozități literare decât cel de exponate exotice. Predomină lectura expeditivă sau în cheie peiorativă a utopiilor, atunci când răfuiala cu utopia nu se face direct pe un ton intransigent și de pe poziții moralizatoare: imaginarea unei alte societăți, aspirația către o lume radical diferită, ar conține negreșit germenii împietății și ai crimei colective. Fie prea imaterială, bizară sau nesperioasă pentru a fi luată în seamă, fie prea „suspectă” pentru a nu fi disciplinată, utopia pare mereu inoportună și rămâne, de aceea, o formulă preferată tocmai de visători sau de răzvrătiți. Este și cazul *Arimaniei*.t

CINE A FOST IULIU NEAGU-NEGULESCU?

Arimania sau *Țara Buneiînțelegeri* este una din utopiile noastre uitate, un text aparținând unui autor el însuși pierdut din vedere aproape cu totul azi: Iuliu Neagu-Negulescu. Scrisă în 1921, pe când acesta se afla la închisoarea Văcărești, *Arimania* va fi publicată abia în 1923 și, deși nu a trezit mari

MUNICIPALISMUL LIBERTAR

Murray Bookchin (1921-2006)

—, părintele ecologiei sociale și al comunalismului libertar, prezintă în broșura de față, într-o formă fluentă și ușor de înțeles o paletă largă de idei care se învârtesc în jurul noii arene pentru schimbarea socială: nivelul municipal – orașul, localitatea, satul. În 1980, Bookchin a folosit termenul de "municipalism libertar" spre a descrie un sistem în care instituțiile libertare formate din adunări populare de democrație directă se vor opune și vor schimba statul cu o structură confederală de municipalități libere. Se intenționează crearea unei situații în care municipalitățile confederate și statul nu pot coexista. Comunalistii consideră că aceasta este calea către o societate rațională, iar structura sa devine baza societății.

UN APEL CĂTRE TINERI

Piotr Kropotkin (1842-1921)

Kropotkin își începe astfel textul: *"Celor tineri doresc a mă adresa astăzi. Lăsați bătrânii - mă refer, desigur, la cei bătrâni la inimă și minte - să lase broșura jos din mâini, fără să le obosească ochii citind ceva ce nu le mai spune nimica."*

Nu putem să-i încălcăm dorința, neștiind cine îi va citi îndemnul lui - și cum se simte pe sine - nu suntem în măsură să anticipăm cui i se adresează, de fapt, textul lui Kropotkin. Însă, în ciuda faptului că a fost scris în 1880, putem spune că este în continuare de actualitate.

DRAGOSTEA ȘI CĂSĂTORIA

Emma Goldman (1869-1940)

"Iubire liberă? Ca și cum dragostea nu ar fi altfel decât liberă! Omul a cumpărat minți, dar toate milioanele din această lume au eșuat în a cumpăra iubirea. Omul a supus trupurile, dar toată puterea de pe pământ nu a fost capabilă să supună iubirea. Omul a cucerit națiuni întregi, dar toate armatele sale nu au putut cuceri iubirea. Omul a înălțuit și a împăcat spiritul, dar a fost absolut neajutorat în fața iubirii. Înalt pe un tron, cu toată splendoarea și strălucirea pe care i-o poate cumpăra aurul, omul este în continuare sărac și pustiu, dacă iubirea doar trece prin el. Iar de rămâne, și cea mai sărăcăcioasă colibă va radia cu căldură, viață și culoare. Astfel, dragostea are puterea magică de a face dintr-un cerșetor, rege. Da, dragostea este liberă; nu poate fi înlocuită cu nici o altă stare. Întru iubire se oferă fără rezerve, din abundență, complet. Toate legile din statute, toate tribunalele din univers nu o pot smulge din pământ, o dată ce iubirea a prins rădăcini."

BROȘURI în curs de aparitie

ANARHISMUL CA TEORIE A ORGANIZĂRII

Colin Ward (1924-2010)

—anarhist britanic, scria la un moment dat, că *"anarhiștii susțin principiile autonomiei ca fiind opuse autorității din fiecare sferă a vieții personale și sociale."* În broșura de față, Ward caută, în primul rând, să prezinte felul în care deja se prefigurează modurile autonome de organizare. Ward prezintă în acest text istoria celor care și-au construit comunități urbane și rurale, a instituțiilor auto-organizate de ajutor mutual, încă de dinaintea apariției statului bunăstării, a școlilor, colectivelor muncitorești, și multe altele. De asemenea, el se uită la răurile sistemice din cadrul societății noastre și caută să ofere soluții de sorginte anarhistă: *"Una din sarcinile anarhiștilor este aceea de a propaga soluții la problemele contemporane, care, oricât de dependente ar fi de structurile sociale și economice existente, sunt soluții anarhiste: acel tip de abordări care ar fi să fie făcute...în genul societății pe care ne-o imaginăm."*

ANARHISMUL ÎN ROMÂNIA

Vlad Brătuleanu

— începe textul așa: *În 1923, în cadrul unor prelegeri despre doctrine și partide politice, organizate de Institutul Social Român, cel care luase cuvântul în chestiunea anarhismului – Nicolae Petrescu – concluziona astfel: „O mișcare propriu-zisă de anarhism militant sau de teoreticieni anarhiști nu avem”.*

Să fie oare adevărat? Vlad Brătuleanu este probabil primul care, folosind documente ca puncte de referință, dorește să creioneze o istorie a anarhismului în spațiul românesc, începând cu a doua jumătate a secolului XIX (Zamfir Arbore, Ioan Nădejde), trecând prin perioada de regalizare și până la marea unire (Panait Mușoiu, Panait Zosin etc.), și perioada României Mari, cu precădere până la instaurarea regimului stalinist. Apar oameni, comunități interesante, grupuri, ziare, experimente, și altele. Și este un început bun.

ecouri în epocă, rămâne până azi un document remarcabil.

Apropiat și vechi colaborator al publicistului anarhist Panait Mușoiu, Neagu-Negulescu este unul dintre cei mai activi și prolifici militanți, scriitori și publiciști anarhiști de la noi. „Un fel de țaran”, așa cum a fost descris la un moment dat, Neagu, autodidact și talentat scriitor, își va începe parcursul de militant cu traduceri din Kropotkin și Johann Most, autori clasici ai anarhismului. Intră astfel destul de repede în vizorul autorităților care vor încerca, prin repetate percheziții, să „închidă centrul mișcării anarhiste din România”, așa cum, emfatic, relatează chiar Neagu într-o corespondență trimisă în 1900 la revista anarhistă franceză *Les Temps Nouveaux*. Însă activitatea sa nu va fi una predominant „literară”. În afara numeroaselor traduceri, articole și nuvele publicate, Neagu va străbate țara ținând numeroase prelegeri și răspândind broșuri și reviste anarhiste. Și va câștiga astfel faima de „curier al întregii mișcări libertare”, după cum o dovedește un document al Siguranței din acea vreme. La Brăila se va întâlni cu Panait Istrati, pe atunci activ în mișcările hamalilor din port, apropiat al lui Ștefan Gheorghiu și publicist în presa socialistă a vremii. Cu toate neînțelegerile care-i vor despărți pentru multă vreme pe cei doi, prima

ediție a *Haiducilor* în limba română, apărută în 1930, îl va avea tocmai pe Neagu-Negulescu drept traducător. Atras tot mai mult în direcția sindicalismului revoluționar, Luliu Neagu va încerca să popularizeze și la noi ideile lui Hubert Lagardelle și Georges Sorel, doi dintre teoreticienii importanți ai tendinței sindicaliste care, la începutul secolului trecut, îi atrăsese pe mulți dintre militanții anarhiști.

TEXT ȘI CONTEXT

Arimania va fi scrisă într-un moment de răscruce nu numai pentru Neagu-Negulescu, ci și pentru întreaga mișcare anarhistă din Europa. Șocul războiului de curând încheiat, sentimentul neputinței și al eșecului în fața crimei generalizate, nemulțumirea multora față de „eterna problemă a organizării”, îi vor face pe mulți dintre anarhiști să privească cu speranță către evenimentele revoluționare din Rusia și să caute noi moduri de asociere și de acțiune. Tot anarhiștii vor fi însă cei care vor denunța printre primii autoritarismul noului stat și despotismul noii „birocrății roșii”.

Ideea unei organizări eficiente și directe a lucrătorilor după principii anti-autoritare și non-ierarhice, ideea unor „sfaturi” sau „soviete” care să se asocieze liber în sindicate sau

uniuni mai cuprinzătoare, fără ca acestea să poată fi atrase și mistificate în jocul politicii partinice, de stat, nu era una nouă pentru anarhiști. Tendința sindicalismului revoluționar, pe care unii îl considerau drept o sinteză libertară a tuturor curentelor revoluționare, iar alții, ca Malatesta, îl respingeau fără prea mari menajamente tocmai în numele principiilor anarhiste, se afirmase în anii de dinaintea Primului Război Mondial cu o deosebită forță, mai ales în Franța. Nu este de mirare, prin urmare, că o parte dintre vechii militanți libertari, mai ales cei atrași de „anarhismul uvrier”, se vor asocia, cel puțin în primii ani, eforturilor de organizare inspirate de revoluția sovietică. Este și cazul lui Neagu-Negulescu, arestat la congresul de constituire al Partidului Comunist din 1921, anul în care va scrie în închisoare *Arimania*.

PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA ARIMANIEI

Deși hrănită deopotrivă de noile sale speranțe revoluționare și de vechile sale simpatii sindicaliste, *Arimania* rămâne, fundamental, o scriere anarhistă. Viziunea lui Neagu-Negulescu este aceea a unei societăți organizate după principiile „ajutorului reciproc” și ale asocierii afinitare și voluntare a indivizilor; o lume prosperă din care au dispărut „stăpânii”, armata, banii, restricțiile, pedepsele, dominația și exploatarea; o țară fără granițe și fără proprietate, în care binele și libertatea fiecăruia în parte este singura măsură acceptabilă a binelui și a libertății comune. Dacă „temeiul înțelepciunii” arimanilor este „bunaînțelegere”, nu trebuie să uităm, ne amintește Neagu-Negulescu, că această bună înțelegere dintre oameni

Vremurile-s altele, oamenii-s aceiași, niște manechine. Mergem înainte, în chip fatal, sub impulsul științei care-a dat buzna-n mijlocul misterelor și maslurilor bisericești, mergem înainte în lumina orbitoare a științei. Ochii îi ținem însă închisi, stingheriți de atâta lumină. Vremurile-s revoluționare, oamenii însă nu, căci glasul vechiului egoism e prea puternic încă. Dar noi trecem ca niște umbre, executând gesturi, căci toate nu-s decât doar niște gesturi ...

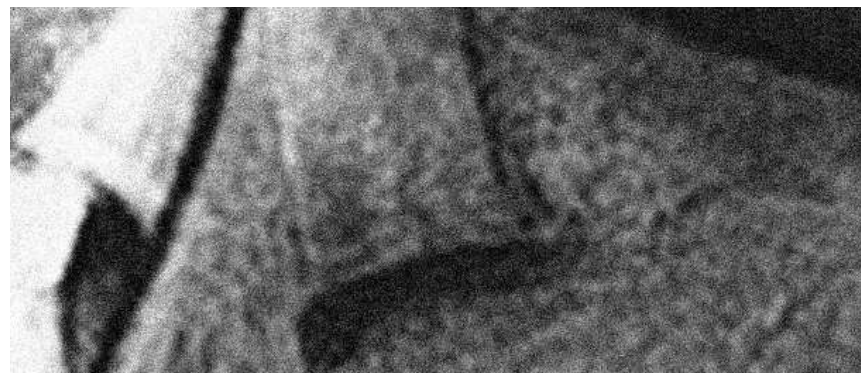
— Cornelia Ștefănescu - De Profundis (1919)

Presupunerea că ceea ce există trebuie să existe în mod necesar este acidul care corodează orice gândire vizionară.

— Murray Bookchin - Ce înseamnă confederalismului (1990)

Vrem să înființăm o morală nouă, care nu are de-a face nimic cu morală burgheză, bazată pe prejudecăți și pe concurență. Vrem să stabilim o morală naturală bazată pe întovărire.

— Cornelia Ștefănescu - De Profundis (1919)

Știința și industria, cunoașterea și utilizarea ei, descoperirea și realizările practice care conduc la noi descoperiri, abilitatea creierului și mâinii, truda de minte și mușchi—toate lucrează împreună. Orice descoperire, orice înaintare, orice creștere în suma avuțiilor umane, se datorează muncii fizice și mentale a trecutului și a prezentului. Cu ce drept poate un orșic să aproprieze și cea mai mică fărâma din acest imens întreg și să spună—Aceasta este a mea, nu a ta?

— Piotr Kropotkin - Cucerirea Pâinii

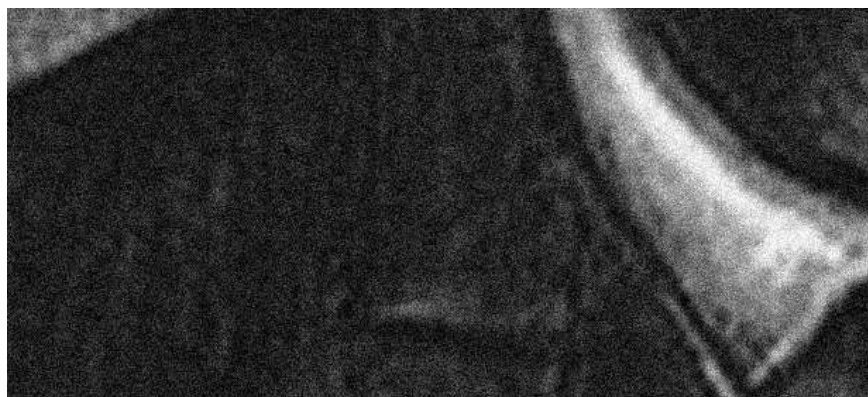

Orice încercare cutezătoare de a aduce o mare schimbare în condițiile existente, orice viziune măreață a noilor posibilități ale speciei umane, au fost judecate ca fiind Utopice.

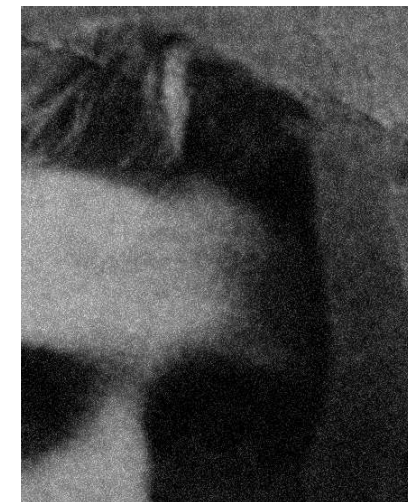
— Emma Goldman - Socialismul: prins într-o capcană politică (prelegere)

Proletari ai întregii lumi, uitați-vă în adâncurile propriilor ființe, căutați adevărul și realizați-l singuri: nu-l veți găsi nicăieri altundeva.

— Peter Arshinov - Istoria mișcării Makhnoviste (1918-1921)

nu este pur sentimentală, ci că ea izvorăște dintr-o înțelegere mai largă a „firii”, ale cărei baze sunt în același timp etice și științifice. Nu suntem aici foarte departe de concepțiile lui Kropotkin, pentru care sociabilitatea, cooperarea și solidaritatea sunt principiile esențiale ale evoluției și dezvoltării umane. Țelul vieții arimane nu este, astfel, vreun bine abstract, exterior, ci tocmai descoperirea vieții și trăirea ei deplină de către fiecare în parte și de către toți împreună, pe măsura înzestrărilor și a aspirațiilor fiecăruia. Asemeni lui Proudhon, „anarhist, dar amic al ordinii”, Neagu-Negulescu își imaginează organizarea Arimaniei sub forma unei complicate rețele de „sfaturi”, „comune” și „asociații”, privite nu ca entități superioare indivizilor care le compun, ci mai degrabă ca unelte de lucru de care aceștia se folosesc pentru a-și coordo-

na munca și eforturile și care, în afara bunei lor înțelegeri, nu au nicio realitate sau permanență. Armonia vieții arimanilor nu vine, prin urmare, din adoptarea unanimă a vreunui model exterior, uniform, imuabil sau din supunerea în fața vreunei „stăpâniri”. Arimania nu este o utopie a perfecțiunii abstracte ci, tocmai, o țară în care „ordinea” se construiește pornind de la fiecare individ în parte, de la oamenii înșiși și de la ceea ce pot ei pune și face de fiecare dată împreună. În afara acestei înțelegeri și a bunei lor voinți, nici țara nu există. Unitatea ei este doar cea a armoniei multiplului, cea a an-arhieii.

ȚARA BUNEI ÎNTELEGERI: O ROMÂNIE ANARHISTĂ?

Arimania nu este însă, cel puțin pentru Neagu-Negulescu, un teritoriu pur fantastic sau un simplu exercițiu de

imaginație. Țara descrisă este inspirată, fără îndoială, judecând după descrierea contururilor sale, chiar de România cu teritoriul său de dinaintea de 1918. Rezonanța numelui ales pentru „Țara Buneiînțelegeri”, „Arimania”, pare să mizeze tocmai pe ușoara modificare a pronunției unei anagrame: „România” - „armonia”. Am putea spune că ceea ce-și imaginează Neagu-Negulescu este tocmai o viitoare sau o posibilă Românie anarhistă, având în vedere și faptul că, înainte de a se numi „anarhiști” sau de a fi numiți astfel, o parte dintre socialiștii anti-autoritari își spuneau „armoniști”, tocmai pentru a se diferenția de cei pe care-i numeau, în sânul Primei Internaționale, „autoritari” sau „marxiști”. De altfel, unul dintre cele mai cunoscute manifeste vizuale anarhiste din secolul XIX este lucrarea pictorului pointilist Paul Signac, inițial numită „În vremea Anarhiei”, nume schimbat ulterior cu „În vremea Armoniei”. Nu știm cu siguranță dacă tabloul lui Signac îi era cunoscut lui Neagu-Negulescu. Luând însă în considerare relațiile strânse pe care acesta le avea cu anarhiștii francezi, putem să bănuim cu oarecare îndreptățire că da. Mai mult, deși scrisă în 1921 și

publicată doi ani mai târziu, *Arimania* nu pare să fi fost concepută în întregime în timpul petrecut de Neagu-Negulescu în închisoare, ci lasă mai degrabă impresia unei „vechi visări”, elaborată în timp și din surse multiple. Un indiciu în acest sens este tocmai detaliul conturului Arimaniei, care imită hotarele României antebelice, ceea ce demonstrează că părți ale utopiei fuseseră concepute înainte de 1921.

CUNOAȘTERE, LIBERTATE, ARMONIE, AN-ARHIE

Scriindu-și utopia, Neagu-Negulescu pare că încearcă să răspundă unei întrebări cu care, mai mult ca sigur, se întâlne deseori în peregrinările sale prin țară și la care, pare-se, cugetase el însuși multă vreme: cum ar putea arăta și funcționa, de fapt, o lume fără stăpâniți și fără stăpânitori, o lume în care libertatea fiecăruia și a tuturor să se afle la baza solidarității și a grijii lor reciproce? Atunci când încearcă să schițeze niște posibile răspunsuri, liliu Neagu se folosește de convenția literară a utopiei, însă privirea sa nu este cea a dogmaticului, ci mai degrabă aceea a exploratorului. Important de notat aici este și faptul că, în afara unor linii comune destul de generale, nu există, la drept vorbind, o singu-

ră viziune anarhistă „canonică”, unitatea anarhismului fiind, pentru a-i parafraza pe Deleuze și Guattari, cea a multiplului. Prin urmare, Neagu-Negulescu propune, alături de imaginea unei posibile Românie anarhiste, și propria perspectivă asupra „anarhiei”, puternic colorată, printre altele, de concepțiile sindicalismului revoluționar și de un scientism mai degrabă specific secolului XIX.

România pe care și-o închipuie el, cu toate mașinile zburătoare, trenurile rapide, laserele și hologramele sale, nu este o țară a viitorului sau, așa cum se întâmplă adesea în literatura utopică, un tărâm îndepărtat, inaccesibil. Arimania este o țară „departe și nu prea” care, într-un fel, ar exista

deja. Ea nu poate fi „văzută” și descoperită decât „dând la o parte perdeaua prejudecăților” prin cunoașterea „faptelor firești”, așa cum ne sunt ele descoperite de știință. Pentru Neagu-Negulescu, ca pentru atâția alți anarhiști, transformarea colectivă nu este inevitabilă și nu poate fi întrevăzută în afara unei transformări radicale, prin cunoaștere, a conștiințelor. Ceea ce ne separă de „Țara Buneiînțelegeri” nu este, în definitiv, ne spune Neagu-Negulescu, o distanță spațială sau temporală, ci o treaptă a înțelegerii vieții noastre comune și a vieții în general, treaptă care ține deopotrivă de etică și de cunoaștere și pe care n-o putem parcurge decât împreună. *(Rabelais)*

CARTEA
VA APĂREA ÎN
CURSUL LUNII
MAI

Colectivul „Pagini Libere” nu-și propune doar publicarea de texte sau editarea unui număr sau altuia de cărți. Nu suntem motivați de criterii exterioare muncii căreia ne dedicăm din timp în timp, atât cât putem și cât dorim fiecare. Nici profitul, nici eficiența sau succesul nu ne aduc împreună. În primul rând trebuie ca ceea ce facem să aibă sens și, mai ales, să ne placă.

Întâmplător, ne-am adunat să „facem cărți”. Însă întreaga experiență a „facerii” cărții este la fel de importantă ca obiectul final, cartea, care, în definitiv, s-ar putea să nu ne mai mulțumească peste o vreme sau să ne lase indiferenți. În schimb, dorința și bucuria de a face cărți în continuare, în această formulă sau în alta, este ceea ce vrem să cultivăm și să inspirăm pe mai departe.

De aceea îi încurajăm pe toți cei care ar dori să se alăture micului nostru grup, pe cei care ar dori să contribuie sau să ne sprijine în orice fel ar considera ei potrivit, să o facă fără ezitare.

Pricepuți sau nu prea, pasionați sau doar curioși, cu idei clare sau doar cu o bună intuiție, sunteți toți bineveniți să ne cunoașteți, să ne propuneți texte, idei sau traduceri sau să ni vă alăturați și să participați, atât cât veți dori și veți putea, la proiectele noastre.